

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE 33/2025 vp: Kokeilu julkisesti tuettujen kuljetuksien tietopohjan kehittämisestä

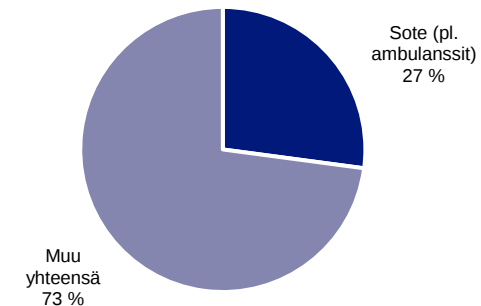
Liikenne- ja viestintävaliokunta 29.4.2025

Taustaa julkisesti tuettujen kuljetuksien kehittämisestä

- Hallitusohjelmahanke
 - *Hallitus kehittää julkisesti järjestettyjä liikennepalveluita kokonaisuutena yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Varmistetaan, että palveluiden järjestämiseen suunnatuista resursseista saadaan mahdollisimman suuri lisäarvo.*
- Kansallisesti kaikkiin julkisen henkilöliikenteen tukiin käytetään 1,2 miljardia euroa vuodessa, joista sosiaali- ja terveystoimen osuus runsas 300 miljoonaa euroa*.
 - Liikkumispalveluiden tarve ja niihin liittyvät julkisen sektorin kustannukset ovat kasvussa. Kuljetuksien järjestämisvastuu hajanainen, eikä kaikilla tahoilla ei ole riittäviä resursseja uusien toimintamallien kehittämiseen.
- Viimeisen 20 vuoden aikana kuljetuksia on yritetty kehittää useampaan otteeseen. Säästöpotentiaali on tunnistettu tehdyissä kokeiluissa ja selvityksessä (15–40 %), mutta pysyviä ratkaisuja ei ole syntynyt.

Sote-sektorin osuus julkisesti tuetun liikenteen rahoituksesta

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö

- Esityksen tavoitteena on muodostaa julkisesti tuettuja kuljetuksia koskeva **tietovaranto**.
- Liikenne- ja viestintävirastolle **tiedonsaantioikeus** neljän pohjoisen hyvinvointialueen henkilökuljetuksista ja saman alueen Kela-takseista.
 - Käytännössä tiedot toimittaa hyvinvointialueiden puolesta Tervia Logistiikka Oy ja Kelan puolesta sen kanssa sopimuksen tehneet tilausvälityskeskukset (6 kpl).
- Tietojen toimittamista varten Tervian ja tilausvälityskeskusten tulisi toteuttaa rajapintaratkaisu jotka korvattaisiin esityksellä säädettävällä **valtionavustuksella**.
- Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi **tietojen keräys, analysointi ja raportointi**.
 - Virasto voisi hankkia tehtävää varten tietojärjestelmän Fintrafficiltä.
- Esitys **ei muuttaisi** kuljetuksien järjestämistapaa.
- Tiedonsaantioikeuden ulkopuolelle jää mm. opetustoimen kuljetukset, työmatkatuet, varusmiesten kuljetukset, tavarakuljetukset.
 - Tietosuojalainsäädännön mukaan henkilötietojen keräys tulisi rajata vain välttämättömään. Esityksen tavoitteet huomioiden henkilötietojen keräystä ei nähty tarpeelliseksi laajentaa muihin kuljetuksiin, sillä se laajentaisi henkilötietojen keräystä sen yli, mikä on arvioitu välttämättömäksi.
 - Tietojen keräyksen laajentaminen olisi myös tarkoittanut merkittäviä lisäpanostuksia hallituksen esityksen valmisteluun ja rajapintojen toteutuksen korvauksiin.

Tietojen käyttötarkoitus ja tavoite

- Kerättävä tietovaranto mahdollistaa **kuljetuksien tietopohjaisen kehittämisen**. Nykytilanteessa kuljetuksia koskeva kokonaiskuva on puutteellinen.
- Ensimmäisiä tuloksia saatavilla vuoden 2027 alussa. Hankkeen loppuraportointi 2028.
- Kuljetuspalveluiden kehittämisellä pystytään myös **turvaamaan ja edistämään** kuljetuksia tarvitsevien henkilöiden **perusoikeuksien toteutumista**, vaikka niihin liittyvät kustannukset nousisivat.
- Parantamalla kuljetusten palvelutasoa voidaan edistää **perustuslain** ja **EU:n perusoikeuskirjan** mukaiseen henkilökohtaiseen vapauteen sisältyvää itsemääräämisoikeutta ja liikkumisvapautta, **perustuslaissa** säädettyä oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun ja **Yhdistyneiden kansakuntien vammaisten henkilöiden oikeuksista annetun yleissopimuksen** toteuttamista esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä henkilökohtaisen liikkumisen osalta.

Lain voimaantulo ja kokeilun kesto

- Väliaikaisen lain on tarkoitus olla voimassa 1.7.2025 - 30.6.2028
- Tietoja kerättäisiin tosiasiasa kuitenkin vain kahdelta kokonaiselta kalenterivuodelta eli vuosilta 2026–2027.
 - Valtionavustusta olisi pystyttävä myöntämään ennen kokeilun varsinaista alkamista, jotta rajapinnat ovat valmiina kokeilun alkaessa.
 - Rajapintojen käyttöönottoa tulee testata oikeilla tiedoilla ja oikeissa olosuhteissa, jotta tietojen toimittamisen toimivuudesta voidaan varmistua.
 - Voimassaoloa on tarpeen jatkaa puoli vuotta tietojen keräyksen jälkeen, jotta viranomaisella säilyy oikeus käsitellä tietoja kokeilusta raporttoimiseksi.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET